

VYBRANÉ PROBLÉMY Z VEDECKOVÝSKUMNÝCH PRÁČ VÝSKUMNÉHO ÚSTAVU NÁRODOHOSPODÁRSKEHO EKONOMICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE ¹

Alžbeta Ivaničková

Výskumný ústav národohospodársky EU Bratislava

The author tries to indicate fundamental intention of research of the Research Institute of National Economy of the University of Economics in Bratislava (Slovak Republic).

This presented paper is based upon the analysis of searching out the relevant questions and issues of the public sector, regional development and regional policy as inevitable the needs of further economic development and education or training, its role and importance into changing labour market.

Pri výskume ekonomiky verejného sektora treba mať na zreteli, že názory na definovanie verejného sektora, na vymedzenie jeho miesta a úlohy v ekonomike sa v rôznych krajinách líšia. Príčinou sú napr. odlišné stupne ekonomického rozvoja, rôznosť pohľadov na tento fenomén, rôzne kritériá jeho posudzovania a rôzne faktory, ktoré ho ovplyvňujú. Nejasnosť v definovaní verejného sektora komplikuje aj rozhodovanie a riadiace procesy.

Osemročný priebeh transformačného procesu zhromaždil primerané množstvo empirických poznatkov, ktoré ich umožňujú využiť na analýzu súčasného stavu formovania verejného sektora v SR.

V článku sa pokúsime naznačiť východiskovú úroveň kvality verejného sektora v SR, uvádzanú výskumným tímom, ktorý sa zaoberá bezprostredne otázkami verejného sektora, a ktorý vychádza z problematiky prijatia určitej koncepcie trhu a verejného sektora. Predmetom jeho záujmu sú predovšetkým

- vnútorné systémové nedostatky v konštituovaní verejného sektora, a to:
 - nejasné miesto verejného sektora v modernej trhovej ekonomike a v transformačnom procese,
 - nevyhnutnosť rozvinutia podoby štátu do postavenia ekonomického subjektu, t.j. štátu, ktorý je nositeľom ekonomických funkcií, realizovaných adekvátnym hospodársko-verejným mechanizmom,
 - nejasný vzťah, resp. optimálna kombinácia súkromného a verejného sektora,
 - nepochopenie podstaty mechanizmu fungovania verejného sektora;

- formovanie základných problémov konštituovania verejného sektora zamerané na:
 - optimalizáciu rozsahu a štruktúry verejného sektora SR,

¹ *Spracované na základe dosiahnutých vedeckovýskumných výsledkov v oblasti verejného sektora, trhu práce a regionálneho rozvoja. Výskumné práce uvedené v literatúre článku.*

- reformu fungovania štátnej verejnej správy,
- využívanie poznatkov súčasnej ekonómie verejného sektora v tvorbe hospodárskej politiky.

Problematika verejného sektora, jeho vymedzenie a fungovanie nie je a nemôže byť len „ekonomickým“ problémom, preto výskumný tím sa zaoberá aj otázkami a štruktúrou celospoločenských verejných potrieb, ako vecným východiskom pre konštituovanie verejného sektora.

Neodmysliteľnou súčasťou verejného sektora je skúmanie jeho efektívnosti a prognózovania vývoja pre potreby tvorby koncepcií rozvoja verejného sektora.

Zanedbateľné vo výskumnej činnosti nie sú ani otázky vzdelávania, najmä jeho úloha a význam vo väzbe na uplatniteľnosť sa na trhu práce v súčasných spoločensko-ekonomických podmienkach. Takto zameraný výskum je predmetom ďalšieho výskumného tímu, ktorý svoje výskumné výsledky prezentuje osobitnými článkami v tomto zborníku.

Tretí výskumný tím v snahe vniknúť do podstaty a dôsledkov transformačného procesu ekonomiky SR, sa zameriava na vznikajúce sociálno-ekonomické problémy v jednotlivých územných častiach štátu – v regiónoch.

Regionálne disparity SR, aspekty regionálneho rozvojového procesu a regionálnej politiky vytvárajú okruh výskumných projektov. V súvislosti s predvstupovou stratégiou SR v rámci regionálneho výskumu je osvojovaný tak metodologický, ako aj praktický súbor nástrojov regionálnej politiky Európskej únie – vymedzenie regiónov, kritériá, inštitucionálne zabezpečenie, najmä regionálnej samosprávnej úrovne a jej funkcie.

Vybrané vedeckovýskumné práce

1. Strižencová, M.: Trh práce a realizované vzdelávacie programy, 1997.
2. Drozdová, D. – Grubiaková, S.: K aktuálnym otázkam postavenia verejného sektora v SR, 1997.
3. Macková, E.: Analýza súčasného stavu poznania v chápaní obsahu, miesta, úlohy a rozsahu verejného sektora, 1997.
4. Macková, E.: Analýza súčasného stavu poznania v chápaní miesta, úlohy a rozsahu verejného sektora v ekonomike, 1997.
5. Příkladová, J. a kol.: Formovanie efektívneho rozvoja verejného sektora a verejnej ekonomiky v SR, 1997.
6. Ďurďovičová, M. – Srna, O. – Dudová, I.: Vzdelávanie ako faktor riešenia disproporcií na trhu práce, 1997.
7. Ivaničková, A.: Proces transformácie hospodárstva a regionálny rozvoj, 1997.
8. Ivaničková, A.: Regionálna štruktúra Podunajského regiónu, 1997.
9. Macková, E.: Úlohy a nové smery uplatňovania inštitucionálnych zmien v manažmente verejných výdavkov, 1998.
10. Macková, E.: Prístupy ekonomickej teórie k zásahom štátu do ekonomiky vo väzbe na verejný sektor, 1998.

11. Přívara, J.: Slovenská ekonomika – transformácia v číslach a grafoch (slovenský a francúzsky jazyk), 1998.
12. Cezhraničné regionálne integračné procesy v Podunajskom regióne, 1998.
13. Matulčíková-Ďurďovičová, M. – Srna, O. – Dudová, I. – Strižencová, M.: Vzdelávanie dospelých – významná súčasť riešenia národohospodárskych problémov trhu práce, 1998.
14. Přívara, J. – Staneková, E. – Drozdová, D. – Grubiaková, S. – Antal, M.: Systémová analýza faktorov a spôsobov formovania verejného sektora SR a ich komparácia v medzinárodnom meradle, 1998.

Kontaktná adresa:

RNDr. Alžbeta Ivaničková, CSc.
Výskumný ústav národohospodársky Ekonomickej univerzity v Bratislave
Dolnozemska cesta 1
852 35 Bratislava
☎ 7/672 91 225
fax: 7/6241 2302
e-mail: Ivanicko@euba.sk

Recenzoval: doc.RNDr.Bohdan Linda,CSc., katedra matematiky, FES,UPa